

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

ด้วยข้าพเจ้า นายศิริ ศิริวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน รุ่น ๑/๒๕๖๗ ระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ - ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑ วัน ณ กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย กลุ่มฐานข้อมูลสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดิน

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑.๒ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ๆ ได้

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๒.๑ ความสำคัญของแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการอุปโภค บริโภค และยังเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการผลิตทางการเกษตรที่เป็นแหล่งรายได้หลักอันส่งผลกระทบต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งนี้ น้ำฝนที่ตกลงสู่พื้นดินส่วนหนึ่งจะไหลซึมลงเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน อีกส่วนหนึ่งจะกลายเป็นน้ำผิวดินที่ไหลลงสู่แอ่งน้ำ หนอง บึง แม่น้ำลำธารตามธรรมชาติ รวมถึงแหล่งกักเก็บน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งหากมีปริมาณน้ำเพียงพอและพื้นที่เกษตรกรรมอยู่ในเขตรับผลประโยชน์ เกษตรกรจะสามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดประมาณ ๑๔๙.๒๖ ล้านไร่ จำแนกเป็นพื้นที่ที่มีระบบชลประทาน หรือพื้นที่ในเขตชลประทานประมาณ ๓๐.๙๗ ล้านไร่ (ข้อมูล : แผนการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ในเขตชลประทาน ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒, กรมชลประทาน) พื้นที่ที่เหลืออีกประมาณ ๑๑๘.๒๙ ล้านไร่ เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานที่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรกรรมได้ตลอดทั้งปี และยังมีความต้องการน้ำต้นทุนโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง หรือในเดือนที่ฝนทิ้งช่วง ดังนั้นหากมีแหล่งน้ำสำหรับหล่อเลี้ยงพืชผลให้ผ่านพ้นช่วงวิกฤตนี้ไปได้ จะเป็นการหลีกเลี่ยงการสูญเสียทางเศรษฐกิจให้กับเกษตรกร

กรมพัฒนาที่ดินจัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสมทบค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสาน และมีความมุ่งหวังช่วยเหลือบรรเทาปัญหาให้เกษตรกรสามารถผ่านพ้นช่วงวิกฤตภัยแล้งไปได้

๒.๒ หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายโครงการ ไปจนถึงการสรุปข้อมูลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ มีเครื่องมือต่าง ๆ ช่วยให้เกษตรกรสามารถส่งคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานได้อย่างสะดวกผ่านระบบออนไลน์ และทุกหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้ ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑) เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานสามารถลงทะเบียนเพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการได้ หากเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับการคัดเลือก จะได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำต่อไป

๒) สถานีพัฒนาที่ดิน เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ สถานีพัฒนาที่ดินจะคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากรายชื่อเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และส่งรายชื่อให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติรายชื่อแล้วจะดำเนินการติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๓) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกโดยสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่และรวบรวมส่งให้กองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป

๔) กองแผนงาน ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณและกำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ ๗ ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(๔.๑) กองแผนงานกำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(๔.๒) เกษตรกรลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(๔.๓) สถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(๔.๔) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร

(๔.๕) กองแผนงานอนุมัติรายชื่อเกษตรกร

(๔.๖) สถานีพัฒนาที่ดินลงทะเบียนผู้รับเหมา

(๔.๗) สถานีพัฒนาที่ดินทำสัญญาจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานและ

บันทึกผลการดำเนินการ

ในการบันทึกข้อมูลของระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มีวิธีการเข้าสู่ระบบดังนี้ เปิดเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน ด้วย URL: www.idd.go.th ให้คลิกที่ e-Service LDD คลิกที่ “ขอรับบริการสระน้ำในไร่นา (ป่อจิ๋ว)”

๒.๓ การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้างแหล่งข้อมูล การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๑)การคัดเลือกเกษตรกร และการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

(๑.๑) สำรวจและรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่มีความต้องการสระน้ำ

กรมพัฒนาที่ดินจัดการประชุมชี้แจงโครงการที่สถานีพัฒนาที่ดินทั่วประเทศ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น อบต. หมออดินอาสา และผู้นำท้องถิ่น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร และสำรวจความต้องการเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วม

โครงการซึ่งเกษตรกรจะต้องกรอรายละเอียดลงใบสมัคร จากนั้นเจ้าหน้าที่เรียงลำดับความต้องการเป็นข้อมูล เก็บไว้ตามแบบฟอร์มความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา โดยมีเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

(๑.๑.๑) พื้นที่ขุดสระน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่เกษตรกรเป็นเจ้าของ มี เอกสารสิทธิ์และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ

(๑.๑.๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จะต้องพร้อมมีส่วนร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการขุดสระ ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าขนย้ายเครื่องจักร จำนวน ๒,๕๐๐ บาท ให้กับผู้รับจ้าง

(๑.๒) คัดเลือกเกษตรกร

กรมพัฒนาที่ดินคัดเลือกเกษตรกรจากแผนความต้องการแหล่งน้ำในไร่นา ที่เกษตรกร ได้ยื่นความจำนงไว้ โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญจากจังหวัดที่มีความต้องการมากที่สุดก่อน จากนั้นสถานี พัฒนาที่ดิน และหมอดินอาสาประจำตำบล/หมู่บ้าน เข้าสำรวจศักยภาพของพื้นที่จริง และความพร้อมของ เกษตรกร โดยต้องเป็นตามเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

(๑.๓) คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

ต้องเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่สามารถจัดส่งน้ำให้ใช้ทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ โดยดินมีประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำ หลีกเลี้ยงพื้นที่ดินทรายจัด ดินเค็ม พื้นที่ที่มีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างจะทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ ใช้ได้นานหรือคุณภาพน้ำไม่เหมาะสมในการทำเกษตรกรรม พื้นที่ดำเนินการไม่น้อยกว่า ๓๐ x ๔๐ ตารางเมตร เพื่อให้เพียงพอต่อการก่อสร้างตามแบบ และสะดวกต่อการทำงานของเครื่องจักร

๒) การจัดประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดิน และหมอดินอาสาประจำตำบล จัดประชุมชี้แจงให้กับเกษตรกรที่ ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการแล้ว เพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงานและซักซ้อมความเข้าใจ และจัดลำดับ บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่มีความพร้อมดำเนินการขุดสระหลังผ่านการชี้แจง

๓) การจัดซื้อจัดจ้าง และของบประมาณ

สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อมีผู้รับจ้างแล้ว จึงจัดทำหนังสือรายงาน และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน

๔) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา

ดำเนินการทำสัญญา และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติงานตามข้อตกลงที่ทำไว้ ระหว่าง สถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้าง โดยเกษตรกรเจ้าของที่ดินเป็นผู้ระบุตำแหน่งขุดสระน้ำ กรมพัฒนาที่ดินเป็นผู้ให้ค่าปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสม การเลือกรูปแบบสระน้ำ ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. สามารถปรับได้ตามเหมาะสมของพื้นที่ตามรูปแบบที่กรมพัฒนาที่ดินกำหนดการกำกับกับการปฏิบัติงานให้ใช้ กรอบแนวทางตามผู้รับจ้างได้ทำแผนการปฏิบัติการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในแต่ละ พื้นที่ไว้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน

๕) การติดตาม ให้คำแนะนำการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในไร่นา

เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินดำเนินการสอบถามความต้องการของเกษตรกร ในการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง

ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ และการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เช่น การคัดเลือกเกษตรกร การตรวจสอบพื้นที่ หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และกระบวนการต่าง ๆ

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน

๔.๑ นำความรู้ที่ได้รับ มาให้คำแนะนำเกษตรกรที่สนใจมารับบริการ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของเกษตรกรมากขึ้น

๔.๒ สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ โครงการ ได้ถูกต้อง เช่น การคัดเลือกเกษตรกร การคัดเลือกพื้นที่ รูปแบบการก่อสร้าง งานดินชุด ของสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานได้อย่างถูกต้อง และส่งผลเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

๔.๓ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ) .....

(นายกীরติ ศรีวงศ์)

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้